

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 stycznia 2014 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz S. G.:

- w punkcie 1a.) kwotę 27.000 złotych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę z ustawowymi odsetkami od dnia 28 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;

- punkcie 1b.) kwotę 4.190 złotych tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od kwoty 2.160 złotych od 26 marca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.920 złotych od 24 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 60 złotych od 26 marca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 50 złotych od 2 lutego 2011 roku do dnia zapłaty;

W punkcie 2 wyroku Sąd oddalił powództwo co do pozostałego żądania pozwu. W punkcie 3 Sąd wyroku postanowił pozostawić szczegółowe wyliczenie kosztów procesu oraz kosztów sądowych referendarzowi sądowemu przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności pozwanego za wynik procesu na poziomie 60 procent.

Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach faktycznych i zważył co następuje:

W dniu 30 marca 2008 roku, doszło do wypadku spowodowanego przez kierowcę ubezpieczonego w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. Pasażer poszkodowanego pojazdu S. G. doznał obrażeń ciała. Zakres obrażeń powoda w przedmiotowym wypadku, wysokość uszczerbku na zdrowiu, koszty sprawowania opieki nad powodem przez osoby trzecie zostały ustalone przez Sąd na podstawie dowodów z opinii biegłego ortopedy, biegłego do spraw rehabilitacji, biegłego neurologa, biegłego chirurga plastycznego. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda związany z wypadkiem wyniósł łącznie 30 procent z ortopedycznego punktu widzenia. Z neurologicznego punktu widzenia uszczerbek ten wyniósł 5 procent trwałego uszczerbku na zdrowiu. Blizny pooperacyjne prawego barku nie stanowią oszpecenia wyglądu powoda. Łączne koszty odszkodowania ustalono na kwotę 4.190 złotych. Na powyższą kwotę złożyły się: kwota 2.160 złotych obejmująca 270 godzin niezbędnej opieki nad powodem z powodu urazu i leczenia barku, oraz kwota 1.920 wynikająca z konieczności opieki nad powodem po operacji usprawniającej. Za zasadne Sąd I instancji uznał koszty leczenia przeciwbólowego po wypadku w kwocie 60 złotych i zabiegu usprawniającego w kwocie 50 złotych.

Jako podstawę prawną roszczeń powoda Sąd przyjął art. 822 k.c. w związku z ustawą z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 435 k.c., art. 436 k.c. w związku z art. 444 k.c. i art. 445 k.c.

W przedmiocie odsetek od zadośćuczynienia zasądzonych w punkcie 1a) wyroku, Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. uznając, że data od której żądane są odsetki przypada po upływie terminów wskazanych w art. 817 § 1 i 2 k.c.

Powyższe rozstrzygnięcie apelacją zaskarżyła strona powodowa zaskarżając wyrok w części tj. punkt 2 wyroku w zakresie oddalającym żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych od zasądzonej w punkcie 1 wyroku kwoty: 14.000 złotych od dnia 16 listopada 2008 roku do dnia poprzedzającego dzień wydania wyroku tj. 27 stycznia 2014 roku włącznie, i 13.000 złotych od dnia 13 kwietnia 2010 roku do dnia poprzedzającego dzień wydania wyroku tj. 27 stycznia 2014 roku włącznie.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego które miały wpływ na wynik sprawy tj. art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. oraz z art. 14 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące bezpodstawnym zasądzeniem odsetek ustawowych

od chwili wyrokowania zamiast z upływem 14 dni od dnia wezwania pozwanego do spełnienia świadczenia i wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy niezbędnych do ustalenia rozmiarów krzywdy powoda.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz S. G. kwoty 27.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: 14.000 złotych od dnia 16 listopada 2008 roku do dnia zapłaty, i 13.000 złotych od dnia 13 kwietnia 2010 roku do dnia zapłaty. Nadto apelujący wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda S. G. kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna w przeważającej części.

W ostatnim okresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa zapatrywanie, że odsetki z tytułu zadośćuczynienia należą się co do zasady, zgodnie z art. 481 k.c., za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Stanowią one bowiem rekompensatę uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Jeżeli zobowiązany nie płaci pieniężnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 k.c., uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Przyjętemu stanowisku nie sprzeciwia się to, że zasądzenie pieniężnego zadośćuczynienia i określenie jego wysokości w pewnym zakresie pozostaje w kompetencji sądu. Możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40; z dnia 17 listopada 2006 r., V CSK 266/06, nie publ.; z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, nie publ., z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, LEX nr 602683, z dnia 14 stycznia 2011 r. I PK 145/10, LEX nr. (...), z dnia 13 marca 2013 r. IV CSK 512/12, LEX nr. (...), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 r. I CK 7/05, LEX nr. (...)).

Istotnie w latach dziewięćdziesiątych XX wieku przeważał pogląd, że zasądzenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania może uzasadniać przyznanie odsetek dopiero od tej daty. Gdyby bowiem przyjąć wariant zasądzenia odsetek od dnia wymagalności świadczenia i jednocześnie przyznawać odszkodowanie z daty wyrokowania, doszłoby do podwójnej waloryzacji świadczenia odszkodowawczego. Wówczas to Sąd Najwyższy w szeregu wyroków wyraził zapatrywanie, że zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, mimo treści art. 455 k.c. w związku z art. 481 § 1 k.c., wymagalne jest, przy uwzględnieniu art. 316 k.p.c., dopiero z dniem wyrokowania. Zobowiązany pozostaje w opóźnieniu w zapłacie zasądzonego zadośćuczynienia dopiero od tego dnia; od niego należą się odsetki za opóźnienie. Na uwagę zasługuje jednak, iż Sąd Najwyższy nie wykluczał zasądzenia odsetek od dnia wymagalności świadczenia pod warunkiem, że jego wysokość zostanie przez Sąd ustalona według cen na dzień, w którym świadczenie powinno zostać spełnione. Argumentacja Sądu Najwyższego odnośnie zasądzania odszkodowania była również odnoszona do roszczeń o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Wymaga jednak podkreślenia, że powyższe judykaty zapadały w okresie gdy odsetki za opóźnienie pełniły funkcję waloryzacyjną. Jednakże argumenty nawiązujące do waloryzacyjnej funkcji odsetek nie przystają do niniejszej sprawy, która dotyczy zasadności odsetek za lata 2008 – 2014. Bez wątpienia na aprobatę zasługują rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego zapadające w okresie, kiedy odsetki ustawowe utraciły swój waloryzacyjny charakter. Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela pogląd przedstawiony w wyroku SN który uznał, że zarówno odszkodowanie,

jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.)./ wyrok SN z dnia 14 stycznia 2011 r. I PK 145/10, LEX nr. (...).

Uzasadniając rozstrzygnięcie w przedmiocie zasadzonych odsetek od kwoty zadośćuczynienia orzeczonych w punkcie 1a) wyroku, Sąd Rejonowy przywołał przepisy art. 481 k.c. w związku z art. 817 § 1 i 2 k.c. Jednakże wbrew treści art. 817 § 1 i 2 k.c. początkowy termin naliczania odsetek Sąd Rejonowy oznaczył na 28 stycznia 2014 roku tj. na dzień wyrokowania nie zaś na dzień upływu terminu wskazanego w treści art. 817 k.c.

Uwzględniając powyższe przyjąć należy, że Sąd I instancji niewłaściwie ustalił daty wymagalności przysługującego powodowi świadczenia, naruszając przepisy art. 481 § 1 k.c., art. 455 k.c., art. 817 § 1 i 2 k.c., art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z dnia 16 lipca 2003 r.).

W sprawie bezspornym jest, że w dniu 28 października 2008 roku, do pozwanego wpłynęło od powoda żądanie zapłaty kwoty 14.000 złotych tytułem dalszego zadośćuczynienia za doznaną w wyniku zdarzenia krzywdę. Mając na uwadze treść art. 481 § 1 k.c., art. 455 k.c., art. 817 § 1 i 2 k.c., art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych co do zapłaty kwoty 14.000 złotych pozwany znalazł się w opóźnieniu dnia następnego po upływie 30 dni licząc od dnia doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty. Oznacza to, że powodowi należą się odsetki od powyższej kwoty 14.000 zł od dnia 28 listopada 2008 r. do dnia zapłaty. Nie sposób podzielić zapatrywania pełnomocnika powoda, przedstawionego w apelacji, iż pozwany w zwłoce z zapłatą pozostaje od dnia 16 listopada 2008 roku. Ta data nie znajduje uzasadnienia w dokumentacji przedstawionej przez stronę powodową i pozwaną. Z dokumentacji znajdującej się w aktach szkodowych jednoznacznie wynika, że żądanie zapłaty kwoty 14.000 złotych wpłynęło do powoda w dniu 28 października 2008 roku. Pełnomocnik powodów wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. nie udowodnił, ażeby wskazany termin naliczania odsetek rozpoczynał się od dnia 16 listopada 2008 roku.

Natomiast co do żądania odsetek od kwoty 13.000 złotych, ustalono, że w dniu 1 marca 2010 roku, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 47.000 złotych z ustawowymi odsetkami od kwot: 14.000 złotych od dnia 16 listopada 2008 roku do dnia zapłaty, i 33.000 złotych od dnia doręczenia przedmiotowego pisma stronie przeciwnej.

Pismo z dnia 1 marca 2010 roku doręczono pełnomocnikowi powoda na rozprawie w dniu 26 marca 2010 roku (k. 85 akt).

Mając na uwadze treść art. 193 § 3 k.p.c. pozwany co do zasady pozostawał w zwłoce ze spełnieniem świadczenia począwszy od dnia doręczenia pełnomocnikowi pozwanego odpisu pisma z dnia 1 marca 2010 roku tj. od dnia 26 marca 2010 roku. Uwzględniając jednak, że w apelacji powód domaga się zasądzenia odsetek od kwoty 13.000 złotych począwszy od dnia 13 kwietnia 2010 roku, zasądzenie odsetek od daty doręczenia powodowi odpisu pisma naruszałoby dyspozycję art. 321 § 1 k.p.c.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz S. G. kwoty 27.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: 14.000 złotych od dnia 16 listopada 2008 roku do dnia zapłaty, i 13.000 złotych od dnia 13 kwietnia 2010 roku do dnia zapłaty.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., uwzględniając w części apelację powoda, zmienił pkt 1a.) zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych i orzekł co do istoty sprawy jak w sentencji, w pozostałej zaś części na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do treści art. 100 zdanie drugie k.p.c., w związku z art. 391 § 1 k.p.c., albowiem apelacja powoda została uwzględniona w przeważającej części. Na sumę zasądzonych kosztów składają się: kwota uiszczonej przez powoda opłaty od apelacji w wysokości 794 złote oraz kwota 1.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ustalona stosownie do treści § 12

ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 6 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013. 490 j.t.).